

України на період до 2030 року» № 1071р від 24.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n000212013>.

Віталій МИКИТЮК

аспірант кафедри економіки підприємств та корпорацій,
Тернопільський національний економічний університет

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ

Прийняття ресурсно-компетентнісної теорії фірми та процесної орієнтації менеджменту дає змогу визначити систему управління витратами підприємств комунальної теплоенергетики як систему заходів, що спрямовані на формування найбільш необхідних і водночас доцільних з економічної і технічної точок зору витрат, яке забезпечується за допомогою виокремлення видів діяльності та обліку, аналізу, планування і контролю їх результатів. В цьому ж контексті управління витратами – це процес цілеспрямованого формування витрат щодо їхніх видів, місць і носіїв та постійного контролю рівня витрат і стимулювання їхнього зниження. Процесна модель підприємства допомагає бачити, як утворюється кінцевий результат і які є можливості (резерви) його поліпшення.

Необхідність інноваційного розвитку підприємств комунальної теплоенергетики в контексті ресурсної орієнтації їх стратегічної поведінки вимагає врахування при управлінні витратами особливостей інноваційних витрат. Він обумовлює об'єктивну необхідність розподілення ресурсів усіх видів за двома аспектами. Перший – для підтримки безпечного функціонування та забезпечення простого відтворення. Другий аспект передбачає своєчасне та необхідне забезпечення ресурсами діяльності, орієнтованої на перспективу, тобто на реалізацію інновацій.

Комплексна оцінка стану підприємств комунальної теплоенергетики з урахуванням активів всіх видів, особливо таких, що створюють інтелектуальний капітал дає змогу встановити динамічну відповідність і взаємоузгодженість між поточною виробничою діяльністю та впровадженням інновацій з метою створення можливостей подальшого

отримання прогресивних досягнень. Відповідно це дає можливість ефективного управління як витратами підприємств загалом, так й інноваційними витратами.

Якість управління інноваційними витратами обумовлює результативність інноваційного розвитку підприємств, що становить необоротний процес переходу з одного стану в інший і характеризується сукупністю змін щодо формування нових властивостей системи, зміни її якісного стану, зростання компетенцій, потенціалу та рівня ефективності діяльності. Відповідно, встановлення рівня якості управління інноваційними витратами пропонується ґрунтувати на оцінюванні всіх видів активів, які визначають діяльність підприємств: стратегічного, репутаційного, людського, матеріально-фінансового, технологічного та організаційного характеру.

Створення системи управління витратами передбачає формування й реалізацію системних розрахунків, методів, що відповідають своєму часу, способів і техніки, включаючи координацію, прогнозування, проектування поточних процесів і структурних об'єднань людей, що ними керують.

Формування СУВ та ОАЗУВ підприємств комунальної теплоенергетики за процесним підходом об'єктивно зумовлює необхідність переорієнтування системи менеджменту на процесно-орієнтоване управління АВМ (Activity Based Management). Принципова відмінність АВМ від традиційного підходу полягає в тому, що в управлінні кардинально змінюється фокус уваги з функцій на процеси діяльності. Ця відмінність процесно-орієнтованих концепцій дає змогу створювати моделі управління і системи обліку підприємства на принципово іншій основі. Головний акцент у сфері управління ресурсами підприємства ставиться на видах діяльності, у процесі яких створюється нова вартість, а не на розподілі ресурсів. Створюються реальні умови управління не тільки витратами, а й всім процесом створення вартості. Як об'єкт управління в концепції АВМ розглядаються процеси діяльності, у підприємствах комунальної теплоенергетики – ліцензовані види діяльності. Мережа процесів діяльності і процесів управління утворюють основу системи АВМ, що включає в себе важливі управлінські інструменти: процесно-орієнтоване бюджетування (АВВ – Activity Based Budgeting) і збалансовану систему оціночних індикаторів (BSC – Balanced

Scorecard). На основі АВВ у контексті АВМ забезпечується оперативне планування і контроль, а за допомогою ВSC досягається погодженість з цілями підприємства, тобто реалізується рівень стратегічного управління АВМ. Згідно з цим, дану концепцію можна представити у вигляді сполучної ланки АВВ – АВМ – ВSC, різних процесно-орієнтованих стратегій. З огляду на особливості АВМ можна констатувати, що ця концепція більшою мірою обґрунтовує необхідність переорієнтації облікової парадигми.

Прийняття методології АВМ як підґрунтя для СУВ підприємств комунальної теплоенергетики передбачає цілеспрямовану системну інтеграцію структур, елементів і потокових процесів з позицій часу, простору, масштабів, інших організаційних, економічних, технологічних умов діяльності підприємств та для створення в них більших, часом принципово нових позитивних властивостей, успішної діяльності й можливостей досягнення переваг.

Тарас ОБЛІЖОК

студент спеціальності «Менеджмент»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
менеджменту та публічного управління Сkochиляс С.М.)
Тернопільський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

За умов функціонування ринкової системи господарювання перед підприємствами постає необхідність діяти в конкурентному середовищі, знаходити й розширювати свої позиції на ринку товарів і послуг, оволодівати новим типом економічної поведінки, постійно підтверджувати свою конкурентоспроможність. У зв'язку з цим має зростати внесок кожного працівника в досягнення цілей підприємства, а одним із головних завдань кожного суб'єкта господарювання стає пошук ефективних способів управління працею, що забезпечують активізацію людського чинника. Наявність у працівників належної професійної підготовки, навичок, досвіду не гарантує високої ефективності праці. Мотивація є однією з провідних функцій управління, оскільки досягнення